

Ο εθελοντισμός αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατικής συμμετοχής, της αλληλεγγύης και της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων.

Αποτελεί βασική έκφραση των ευρωπαϊκών αξιών και δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να διαμορφώνουν ενεργά τις κοινότητές τους, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή, υποστηρίζοντας ευάλωτες ομάδες, προωθώντας περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στόχους και συμπληρώνοντας τις δημόσιες υπηρεσίες και τις επαγγελματικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως σε περιόδους κρίσεων.

Για τη δημιουργία ενός πιο ευνοϊκού περιβάλλοντος για τον εθελοντισμό στην Ευρώπη, απαιτείται ενισχυμένος συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ και μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα προγράμματα, τις πολιτικές και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τον εθελοντισμό. Αυτό θα επιτρέψει την ακριβέστερη αποτίμηση και μέτρηση του πραγματικού μετασχηματιστικού αντίκτυπου και της αξίας του εθελοντισμού και των ανταλλαγών εθελοντών.

Πολιτικές και νομικά πλαίσια που διευκολύνουν τη διακρατική συνεργασία, όπως η Οδηγία για τις Ευρωπαϊκές Διασυνοριακές Ενώσεις (ECBA), είναι απαραίτητα, καθώς επιτρέπουν στους εθελοντές και στις οργανώσεις τους να δραστηριοποιούνται και να συνεργάζονται χωρίς εμπόδια σε ολόκληρη την ΕΕ και πέραν αυτής, και θα πρέπει να αποτελούν προτεραιότητα.

Ως μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αναγνωρίζουμε ότι το Διεθνές Έτος Εθελοντισμού (IVY 2026) και η 30ή επέτειος των προγραμμάτων της ΕΕ για τον εθελοντισμό και την αλληλεγγύη των νέων προσφέρουν μια κρίσιμη ευκαιρία, η οποία θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την ενίσχυση της αναγνώρισης, της υποστήριξης και της προστασίας των εθελοντών και των εθελοντικών δράσεων.

1. Δημοκρατία και Ενεργός Συμμετοχή των Πολιτών

Οι εθελοντές συμβάλλουν στην οικοδόμηση πιο ανθεκτικών και συνεκτικών δημοκρατικών κοινωνιών.

Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη σύνδεση ανθρώπων και κοινοτήτων, στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συμπερίληψης καθώς και στην κάλυψη αναγκών που δεν μπορούν να καλυφθούν αποκλειστικά από τις δημόσιες υπηρεσίες και τους εργαζόμενους στον τομέα της αλληλεγγύης.

Ο εθελοντισμός απαιτεί ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής που να αναγνωρίζει τη συμβολή των εθελοντών, να τους ενδυναμώνει και να τους κινητοποιεί, συμβάλλοντας περαιτέρω στη διασφάλιση της ουσιαστικής εφαρμογής των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αξιών και αρχών που κατοχυρώνονται στις Ευρωπαϊκές Συνθήκες.

Η Στρατηγική της ΕΕ για την Κοινωνία των Πολιτών, η Ασπίδα Δημοκρατίας της ΕΕ, το Κέντρο της ΕΕ για τη Δημοκρατική Ανθεκτικότητα και η Στρατηγική της ΕΕ για τη Διαγενεακή Δικαιοσύνη συγκαταλέγονται στα πλαίσια πολιτικής της ΕΕ που επιτρέπουν την περαιτέρω εξέταση, την απόδοση της δέουσας προσοχής και την αναγνώριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και ρόλων των εθελοντών.

2. Μια εμπειρία δια βίου μάθησης

Ο εθελοντισμός αποτελεί σημαντική ευκαιρία για την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων, για μάθηση και προσωπική ανάπτυξη, συμπληρώνοντας την τυπική εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική εμπειρία.

Προκειμένου να υποστηρίξουν και όχι να αντικαθιστούν τις δημόσιες υπηρεσίες και την επαγγελματική βοήθεια, οι εθελοντές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε επαρκή κατάρτιση και πληροφόρηση, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ενώ οι μαθησιακές τους εμπειρίες πρέπει να αναγνωρίζονται και να επικυρώνονται ως αναπόσπαστο μέρος του προσωπικού τους αρχείου δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Η πρακτική αυτή θα πρέπει να προωθείται, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ατζέντας Δεξιοτήτων, με ενισχυμένες δεσμεύσεις και δυνατότητες επικύρωσης της

μάθησης που αποκτάται μέσω του εθελοντισμού, στο πλαίσιο μιας προσέγγισης δια βίου και ολιστικής μάθησης.

3. Ανθεκτικότητα και Ευημερία

Ο εθελοντισμός αποτελεί βασικό πόρο για την ανθεκτικότητα των κοινοτήτων και κινητήρια δύναμη δημιουργίας αξίας, , η οποία είναι καθοριστικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη καθώς και για την προσωπική και κοινοτική ευημερία.

Η συνεργασία επιτρέπει μια «προσέγγιση που περιλαμβάνει το σύνολο της κοινωνίας», για την αντιμετώπιση απειλών από κοινού, και συμβάλλει στην εξεύρεση κοινών, βιώσιμων λύσεων για τις υφιστάμενες και μελλοντικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών και της μείωσης των κινδύνων.

Η Στρατηγική Ετοιμότητας της ΕΕ και ο Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης παρέχουν πολύτιμα πλαίσια που εξετάζουν τον ουσιαστικό ρόλο των εθελοντών, αναγνωρίζοντας και στηρίζοντας τη διακριτή και συμπληρωματική τους ικανότητα να αντιμετωπίζουν τρωτά σημεία σε κοινοτικό επίπεδο, ακόμη και πριν από την εκδήλωση κρίσεων.

4. Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028–2034

Η διασφάλιση επαρκούς, βιώσιμης και διαφανούς χρηματοδότησης για τον εθελοντισμό είναι απαραίτητη για τη διατήρηση σταθερών οργανωτικών ικανοτήτων και την πραγματοποίηση επενδύσεων στην κατάρτιση, τον συντονισμό και τις υποδομές των εθελοντών.

Στο πλαίσιο αυτό, το μελλοντικό ΠΔΠ θα πρέπει να διασφαλίζει μια ισχυρή και ορατή συνιστώσα εθελοντισμού στο πρόγραμμα Erasmus+, συμπεριλαμβανομένου ενός ειδικού σκέλους που θα βασίζεται στο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, με επαρκή χρηματοδότηση, καθώς και να διασφαλίζει ότι και άλλα στοιχεία του προγράμματος Erasmus+ λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των οργανώσεων εθελοντισμού και αλληλεγγύης.

Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστούν άλλες σταθερές, μακροπρόθεσμες γραμμές χρηματοδότησης και επιχορηγήσεις λειτουργίας για οργανώσεις που απασχολούν εθελοντές ή παρέχουν υποδομές για τον εθελοντισμό —ιδίως στο πλαίσιο του AGORA EU— ως συμπλήρωμα στα ειδικά μέσα της ΕΕ που στηρίζουν συγκεκριμένα τις εθελοντικές δραστηριότητες.

Πηγή: https://www.europeanvolunteercentre.org/_files/ugd/3ec99c_1b21b58a5d1e42a892fc1c7a3586f978.pdf